

ALBERT GARRIDO LLORT, secretari general de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya,

CERTIFICA: Que en relació a l'expedient núm. 1/2015 els membres del Consell de la Informació de Catalunya en reunió plenària de data 7 d'abril de 2015 (CIC) van adoptar per unanimitat el següent acord, segons la documentació de l'expedient:

Expedient núm. 1/2015

ASSUMPTE: Escrit de queixa del Sr. M.S.A contra el butlletí l'Actual de Castellar del Vallès per entendre que aquest mitjà no gestiona la informació de manera independent ni plural

ANTECEDENTS

Primerament fem constar que en data 28 de setembre del 2011 amb número d'expedient 5/2011, els membres del consell d'Informació ja van emetre mesures amb unanimitat a l'acord on s'extreia que en aquell moment no se'n podien extreure conclusions que el setmanari l'Actual hagués atemptat d'una manera clara contra el pluralisme polític.

L'actual expedient s'obre a conseqüència de la queixa presentada pel Sr. M.S. A., nebot del senyor A., que va presentar la queixa que motivà l'expedient 5/2011.

El reclamant formula la queixa en els següents termes textuais:

“Manca de llibertat dels periodistes d'aquest mitjà i la manipulació interessada de la informació afavorint sempre a l'equip de govern. Per tot això considero que aquest mitjà incompleix els principis generals del codi deontològic pel que fa a la llibertat d'expressió i a la llibertat de l'exercici del periodisme, per tant a mantenir informada la ciutadania de Castellar amb criteris democràtics i plurals”.

Planteja els motius següents:

El dia 21 de gener de 2015, l'Actual digital va publicar una notícia amb el titular:

“Els busos poden transportar bicicletes de forma gratuïta - A Castellar els xofers desconeixen la nova mesura aprovada per la Generalitat”

<http://www.lactual.cat/cat/notices/2015/01/els-busos-poden-transportar-bicicletes-de-forma-gratuïta-16932.php>

A l'endemà la mateixa notícia es publica amb un nou titular:

“La Vallesana pot transportar bicicletes si són plegables - La nova mesura només permet bicis tradicionals si el bus incorpora bodega”

<http://www.lactual.cat/cat/notices/2015/01/la-vallesana-pot-transportar-bicicletes-si-son-plegables-16942.php>

El divendres 23 de gener de 2015, en el setmanari de paper l'Actual.cat, que es reparteix de forma gratuïta per tot el municipi, es publica la mateixa notícia que es va publicar el 22 de gener al portal digital.

Si comparem les dues publicacions (veure annex i pdf's adjunts) veiem que són bàsicament les mateixes amb petits matisos i que el que s'ha eliminat és una part del primer paràgraf:

“Com reconeix la pròpia Generalitat, aquesta proposta ja feta realitat respon a una vella reclamació d'usuaris d'aquest mitjà de transport i dels col·lectius que promouen l'ús de la bicicleta a diverses poblacions vallesanes com és Castellar, municipi amb opcions de transport públic limitades a l'autobús. La formació política castellarenca que havia demanat reiteradament aquesta possibilitat a Sarbus, L'Altraveu, ja ha manifestat públicament la seva satisfacció pel que consideren un primer pas.”

CONSIDERACIONS

Des de la secretaria del CIC es va sol·licitar al mitjà interpel·lat a la queixa del Sr. A. que presentés les al·legacions pertinents. Efectivament, així ho va fer el director de l'Actual”, Julià Guerrero. Al seu escrit el director rebutja punt per punt les reclamacions presentades.

Respecte a la informació que va suscitar aquesta actual queixa, el director diu textualment: *“Ateses les acusacions infundades fetes per L'Altraveu contra el director de mitjans municipals en el darrer ple, la redacció de L'ACTUAL vol fer algunes consideracions:*

- És fals que aquest mitjà hagi manipulat o censurat cap informació. El cas al qual es refereix L'A és una notícia que contenia diverses errades motiu pel qual es va des publicar de L'ACTUAL.cat. Posteriorment es va fer un nou redactat diferent que, en bona part, esmenava l'anterior.”

Diuen textualment:

“- Volem fer públic que alguns membres de L'A pressionen i assetgen aquesta redacció i que en documents de funcionament d'aquest partit s'inclou l'acció de fer escraches a L'ACTUAL, un fet que es posarà en coneixement del Col·legi de Periodistes.

- Volem fer públic que el Consell d'Informació de Catalunya (CIC) arran de denúncies d'un destacat membre de L'Altraveu contra L'ACTUAL va emetre un informe a finals del 2011 que qualificava la nostra publicació de la següent forma: "Estem davant d'un setmanari digne i relativament equilibrat des del punt de vista periodístic". També afirmava el CIC que el mitjà respecta "el pluralisme polític".

- Per últim, preguem a tots els actors polítics de la vila que permetin als professionals del periodisme exercir la seva professió amb dignitat.

Per tot això, apel·lem al sentit comú i perquè no es facin servir aquestes pràctiques que, lluny de pretendre salvar la llibertat d'expressió, sembla que apuntin en direcció contrària."

També el director del diari i tots els seus redactors volen fer notar: "que existeix una campanya d'escraches contra el nostre mitjà orquestrada per membres de L'Altraveu. De fet, podem assegurar que persones d'aquest partit ens han admès que l'abril de l'any passat es va distribuir entre els membres i simpatitzants de L'Altraveu un document que demanava voluntaris per fer escraches a L'ACTUAL"

En aquest sentit, també volen apuntar: "que la persona que signa l'escrit de queixa és regidor de L'Altraveu i nebot de la persona (X.A., també exregidor de L'Altraveu) que ara fa uns quatre anys també va presentar escrits al CIC contra L'ACTUAL, al qual fa esment la nota de la redacció del passat 30 de gener, un fet que tampoc mai havíem fet públic tot i que la resposta del CIC va ser clarament favorable a la redacció".

Fent un resum dels fets, argumenten que el 21 de gener es publica a l'ACTUAL.cat la següent notícia:

Els busos poden transportar bicicletes de forma gratuïta

A Castellar els xofers desconeixen la nova mesura aprovada per la Generalitat

Els serveis regulars d'autobusos interurbans concessionats per la Generalitat de Catalunya poden transportar bicicletes de manera gratuïta des de l'1 de gener. Així ho ha anunciat a través d'una nota de premsa el Departament de Territori i Sostenibilitat que regula, per primera vegada, el passatge de bicicletes als busos interurbans, fet que fins ara quedava a l'elecció de cada operador. Com reconeix la pròpia Generalitat, aquesta proposta ja feta realitat respon a una vella reclamació d'usuaris d'aquest mitjà de transport i dels col·lectius que promouen l'ús de la bicicleta a diverses poblacions vallesanes com és Castellar, municipi amb opcions de transport públic limitades a l'autobús.

La formació política castellarenca que havia demanat reiteradament aquesta possibilitat a Sarbus, L'Altraveu, ja ha manifestat públicament la seva satisfacció pel que consideren un primer pas.

Però tot i que la proposta ja està aprovada, sembla que encara hi ha un cert desconeixement per part de les empreses que donen servei de transport. Així, Ràdio Castellar es va posar en contacte amb Sarbus - empresa concessionària del transport interurbà a Castellar- la qual va informar que continuaven amb l'operatiu que havien aplicat fins a aquest moment: "La normativa, ara per ara, és que es pot portar la bicicleta si és plegable i va dins de la bossa corresponent i no quedi visible ni seient ni manillar. I màxim dues per trajecte". Dos dels conductors als quals se'ls ha preguntat per la nova aplicació també han manifestat que no en tenien coneixement.

DUES BICIS PER TRAJECTE || Segons la Generalitat, des de l'1 de gener els usuaris de la bicicleta poden pujar-la al bus de manera gratuïta però amb una sèrie de condicionants: les bicicletes hauran d'anar a la bodega del vehicle, excepte quan es tracti de bicis plegables, que es podran transportar al mateix bus sempre i quan aquest admeti viatgers de peu. També es limita el nombre de bicicletes en cada vehicle, que no podran ser més de 5 a la bodega i més de 2 als busos. I només s'admetran bicis que estiguin en un estat de neteja correcte.

Al mateix escrit, informen que l'endemà dijous 22 de gener, i després que algun lector ens alertés que la informació contenia errades, vam trucar al gabinet de premsa del departament de Territori de la Generalitat, i vam ser atesos per Sònia Marsal (periodista que treballa en aquest departament) sobre les 13 hores. Aquesta tècnica ens va aclarir que a Castellar del Vallès els busos no tenen bodega. Per tant, no es permet transportar bicicletes com donava a entendre l'enfocament de la notícia. Només permet bicicletes plegables. Això volia dir que el titular era incorrecte perquè la nova normativa de la Generalitat no es podrà aplicar als busos del nostre municipi. Al subtítol i al cos de la notícia també s'informava que els xofers i l'empresa concessionària no estaven al cas de la nova normativa quan, en realitat, sí que ho estaven i érem nosaltres els equivocats.

Per tant, varen decidir fer una notícia nova perquè no era només una petita fe d'errades o un retoc en el redactat ja existent.

La nova versió publicada va ser aquesta:

La Vallesana pot transportar bicicletes si són plegables

La nova mesura només permet bicis tradicionals si el bus incorpora bodega

Els serveis regulars d'autobusos interurbans concessionats per la Generalitat de Catalunya poden transportar bicicletes de manera gratuïta des de l'1 de gener. Així ho ha anunciat a través d'una nota de premsa el Departament de Territori i Sostenibilitat que regula, per primera vegada, el passatge de bicicletes als busos interurbans, fet que fins ara quedava a l'elecció de cada operador.

Segons la Generalitat, des de l'1 de gener els usuaris de la bicicleta poden pujar-la al bus de manera gratuïta però amb una sèrie de condicionants: les bicicletes hauran d'anar a la bodega del vehicle, excepte quan es tracti de bicis plegables, que es podran transportar al mateix bus sempre i quan aquest admeti viatgers de peu. També es limita el nombre de bicicletes en cada vehicle, que no podran ser més de 5 a la bodega i més de 2 als busos. I només s'admetran bicis que estiguin en un estat de neteja correcte. Això vol dir que en el cas de La Vallesana de Castellar només podran pujar bicicles plegables perquè aquests busos no incorporen bodega.

De fet, tot i que la proposta ja està aprovada, sembla que encara hi ha una certa confusió entre els usuaris i les empreses que donen servei de transport. Així, Ràdio Castellar es va posar en contacte amb Sarbus - empresa concessionària del transport interurbà a Castellar- la qual va informar que ja estan adequats amb la nova normativa. "La normativa, ara per ara, és que es pot portar la bicicleta si és plegable i va dins de la bossa corresponent i no quedi visible ni seient ni manillar. I màxim dues per trajecte", han explicat des de l'empresa de transports. Per tant, la nova mesura no es podrà aplicar íntegrament a Castellar perquè només es permetran les bicicletes plegables.

El director del diari fa constar que "Com es pot comprovar no són modificacions lleus ni matisos com afirma la queixa perquè es va canviar el títol i el subtítol, les peces més importants d'una notícia justament perquè es pot considerar una informació nova. Com a mitjà local hem d'interpretar els fets des del punt de vista dels nostres lectors i, per tant, la primera informació, un cop contrastada a fons, es va demostrar que no hauria d'haver estat publicada perquè era confusa i bàsicament falsa perquè a Castellar la nova normativa per als usuaris de bicicleta no es pot aplicar ja que els busos no disposen de bodega com ja aclareix la segona versió de la notícia. La primera notícia també acusava de forma errònia l'empresa concessionària i els xofers de no complir la nova normativa.

Aquesta segona notícia es va publicar al web el dijous 22 a les 13.29 hores. La redacció de L'ACTUAL treballa continguts per a Ràdio Castellar, per al portal LACTUAL.cat i per al setmanari de paper que es publica els divendres i els continguts dels quals s'envien a la rotativa els dijous abans de les 14 hores. És important aquest matís perquè quan es va fer el nou redactat estàvem treballant contra rellotge, s'havien de prendre decisions immediates i el paràgraf al qual fa referència la queixa era el que ens presentava més dubtes vista la nova realitat informativa i finalment va ser suprimit únicament per raons periodístiques.

Per tot això, signem aquest escrit tots els membres de la redacció de L'ACTUAL i de Ràdio Castellar per constatar que en cap cas hi ha censura, ni manipulació interessada de les notícies, i demanem empara al CIC davant de la campanya d'escraches que el partit polític L'Altraveu està desenvolupant de manera premeditada contra aquest mitjà públic”

Al mateix escrit fan constar textualment: De les errades també se n'aprèn i a partir d'aquest episodi hem introduït una millora al portal web LACTUAL.cat: el lector sabrà quan s'actualitza o s'esmena un redactat indicant al final de la notícia la data i l'hora de la darrera actualització o modificació del text si és una fe d'errades, un fet que ja hem començat a posar en pràctica. D'aquesta manera evitarem publicar informacions contradictòries o mantenir errades publicades al web.

De conformitat amb la ponència, el Ple del CIC adopta per unanimitat el següent

A C O R D

De la documentació estudiada no se'n desprèn manca de llibertat dels periodistes d'aquest mitjà i la manipulació interessada de la informació afavorint sempre a l'equip de govern. Per tot això, tampoc es desprèn que aquest mitjà incompleixi els principis generals del codi deontològic pel que fa a la llibertat d'expressió i a la llibertat de l'exercici del periodisme.

El Consell de la Informació considera que en cap de les informacions a les quals es refereix reclamant en els seus successius escrits no ha estat vulnerat d'una manera constatable cap dels principis del Codi Deontològic.

El Consell adverteix, que la pràctica de fer dues notícies consecutives sense aclarir les diferències substancials podria no ser admissible des del punt de vista deontològic. A la segona notícia s'hauria d'haver fet constar la correcció d'errades.

D'una altra part, el Consell fa una crida a les institucions i a tots els actors implicats a aprofundir els mecanismes que puguin garantir la màxima transparència i democratització en els sistemes de comunicació local, i els seus òrgans d'expressió.

El CIC anima a posar en pràctica de manera definitiva una millora del portal web l'ACTUAL.cat, que ells manifesten voler realitzar, així el lector sabrà quan s'actualitza o s'esmena un redactat indicant al final de la notícia la data i l'hora de la darrera actualització o modificació del text si és una fe d'errades. D'aquesta manera s'evitarà publicar informacions contradictòries o mantenir errades publicades al web.

I per que així consti s'estén la present certificació, amb el vistiplau del president, a Barcelona en data 10 d'abril de 2015. Certifico.

Vist i plau
Roger Jiménez
President

Albert Garrido
Secretari General